

Amerika-Afrika Zirvesi, Hedefleri ve Sonuçları

Üstad Esad Mansur'un Kaleminden

13-15/12/2022 tarihleri arasında Washington'da 49 Afrikalı liderin katılımıyla bir Amerikan-Afrika zirvesi düzenlendi. Zirvenin gündeminde Amerika ile zirveye katılan Afrika ülkeleri arasındaki iş birliği konuları yer aldı.

İlk gün Afrikalı genç liderler, göçmenler ve "sivil topluma" yönelik, barış, güvenlik, yönetim, iklim ve sağlık konularında bir dizi seminer düzenlendi. Bakanlar düzeyinde ekonomik iş birliğinin geliştirilmesi, Afrika Ticaret ve Büyüme Anlaşması'nın uygulanması, ticaret ve yatırım hacminin artırılması, iklim uyumu ile mücadele, sürdürülebilir çevre ve temiz enerji konuları ele alındı. ABD Savunma Bakanı Austin, Artan Rus ve Çin etkisinin "istikrarı bozabileceği", yani yabancı güçlerin tasallut ve hegemonyasından ve servetinin yağmalanmasından kurtulan bir Afrika'nın istikrarını değil de Afrika'daki sömürgeci Batı'nın nüfuzunun istikrarını bozabileceği konusunda uyarıda bulunduğu bir konuşma yaptı. Ayrıca Beyaz Saray başkanlık danışmanı Sullivan şöyle dedi: "ABD, Afrika'ya 3 yıl boyunca 55 milyar dolar ayrılacağını taahhüt etti ve bunun nasıl dağıtılacağı ise Başkan Biden'ın sponsorluğunda yapılacak 3 günlük zirvede ortaya çıkacaktır."

İkinci gün tamamen, Afrika'daki projeleri ve yatırımları incelemek üzere Amerikan ve Afrika şirketleri ve ekonomik delegasyonlarla görüşmeye, yani Afrika'daki muazzam servetin nasıl yağmalanacağını ve büyük karlar elde etmek ve Amerikan nüfuzunu artırmak için Amerikan şirketlerinin yatırımlarına nasıl odaklanılacağını incelemek için bir araya gelmeye ayrıldı. Bu ise Çin ve Avrupa yatırımlarına olan bağımlılığı azaltmak içindir. Bu da Amerikan şirketlerine, ülkedeki yönetim sistemlerine egemen olma, güvenliğe, orduya ve siyasi hayata müdahale etme, ucuz insan gücü satın alma ve birçok ülkede olduğu gibi istediğini getirip istediğini gönderme şansı verecektir.

Üçüncü gün ise ABD Başkanı Biden'ın liderler ve heyetlerle beş oturum halinde katıldığı ve onlara hitap ettiği görüşmesi oldu. Nitekim orada şunları söyledi: "Amerika, Afrika'da onunla birlikte olmaya tamamen karardır ve her zaman ona kendi değerleriyle liderlik edecektir. Küresel zorluklar Afrika liderliği olmadan çözülemez... Demokrasiye destek, hukukun üstünlüğüne saygı, insan haklarına bağlılık ve sorumlu yönetim, hepsi varlığımızın birer parçasıdır diyerek Afro-Amerikan İş Forumu'ndaki 15 milyar dolarlık anlaşmaları ve Benin'de bir liman geliştirmek için 500 milyon dolarlık yatırımı duyurdu. Dolayısıyla dijital ekonomiyi desteklemek için 350 milyon Dolar, güvenlik sektörüne 100 milyon Dolar, seçim organlarını ve sivil toplumu güçlendirerek demokrasiyi desteklemek için 75 milyon Dolar ve tarım projelerini desteklemek için 100 milyon dolar ve küçük ve orta ölçekli projeler ve kıtada temiz suyun sağlanması için 10 milyon Dolar da dahil olmak üzere birtakım projelerin kurulması için 370 milyon Dolar tahsis edilecek. Yine "Afrika'da bir serbest ticaret bölgesi kurulmasını ve yeni yatırımları teşvik etmek ve önümüzdeki 5 yıl içinde elektronik ödeme yöntemlerini geliştirmek amacıyla bir milyar Dolar tahsis etmek için yapılan anlaşmayı" da duyurdu. Ayrıca "Afrika Birliği'nin, G-20'ye daimi üye olarak katılmasını destekleme" sözü verdi, onları Beyaz Saray'da bir akşam yemeğine davet etti ve onlar için kırmızı halılar sereceğini söyledi.

Nitekim Amerikan başkanı, zirvenin amaçlarını açıkladığı gibi sonuçlarına da açıkladı. Zira Amerika'nın değerleri, yatırımları ve projeleriyle Afrika'ya liderlik etmesini, henüz kendisini takip etmeyen ülkelere nüfuzunu dayatmasını, takip eden ülkelerde de nüfuzunu güçlendirmesini istiyor. Demokrasi, insan hakları ve diğerleri hakkında bahsetmiş olduğu Amerikan değerleri ise, nüfuzunu genişletme ve güçlendirme araçlarından başka bir şey değildir. Dolayısıyla bu ikinci zirvede, 2014 yılında ilk zirveyi yapan Obama'nın kullandığı diplomatik yöntemi benimsedi. Ancak Trump, Afrikalı liderleri hor gördüğünü ortaya koymuş

ve gurur ve kibir gösterme, aleni baskı uygulama, rejimleri alt üst etme, onlara yönelik sorunlar, huzursuzluklar ve krizler çıkarma ve yaptırımlar uygulama gibi Amerika'nın benimsemiş olduğu yöntemlerin orijinal versiyonunu uygulamıştı.

Diğer Batılı ülkeler gibi Amerika da, demokrasi, insan hakları ve benzerlerini, nüfuzunu genişletmek ve güçlendirmek amacıyla rejimlere baskı yapmak ve çıkarlarını gerçekleştirmek için de rejimlere şantaj yapmak için bir gerekçe olarak kullanmaktadır. Bu arada Çin, bunları hiç umursamıyor. Çünkü bunlar, onun fikirlerinden değildir. Bu yüzden Afrika ülkeleri onun yatırımlarını memnuniyetle karşılıyor ancak bu ülkeler Batı egemenliğinden kurtulamadılar. Çünkü Çin henüz siyasi yöntemlere başvurmadı, baskılar uygulamadı, Batılı ülkelerle karşı koymadı ve etkilemek için bir mesaj veya fikir de taşıyor. Komünizmini ise ülke içinde sınırladı ve hâlâ yatırım yaparak, meta satarak ve hammadde elde ederek kar elde etmeye odaklanmaktadır. Bu ülkelerin yöneticileri ise düşünceden, iradeden, dürüstlükten ve güvenilirlikten yoksun olup koltuklarından ve servetlerinden korktukları gibi halklarının kendilerini devirmesinden de korkuyorlar. Bu yüzden kendilerine destek verecek bir dış destek arıyorlar ve bunu da sömürgecilik ve aldatmada eski olan Batılı ülkelerde buluyorlar.

Amerika, zirve sonuçlarında da görüldüğü gibi Afrika'daki nüfuzunu ekonomik olarak güçlendirmeye çalıştığı gibi gerek darbeler gerekse seçimlerle olsun iktidardaki rejimleri kazanmak yoluyla siyasi olarak ve AFRICOM (Amerika Birleşik Devletleri Afrika Komutanlığı) gücünü kurmak ve darbeler yapmak amacıyla rüşvetle satın almak için subaylar için eğitim kursları düzenlemek yoluyla askeri olarak da güçlendirmeye çalışıyor. ABD Savunma Bakanı'nın Rusya-Çin etkisine ilişkin uyarısı ise, başta İngiltere ve Fransa olmak üzere sömürgeci Avrupa ülkeleri ile olan çatışmasını güçlendirmek için bir bahanedir. Zira Amerika onları kovup yerine kendisi geçmek istiyor. Yoksa Çin'in ekonomik faaliyeti ve Cibuti'de askeri üs kurması ve Libya'da Hafter ve Mali'de Fransa'nın ajanlarını alt üst eden ordu gibi ajanlarını yönlendiren Amerika'nın çıkarları kapsamında hareket eden Rusya'nın Wagner güçleri aracılığıyla yaptığı güvenlik faaliyeti dışında Rusya ve Çin'in Afrika'da herhangi bir siyasi etkisi yoktur.

Aslında Avrupa ülkeleri, bu zirvenin ve diğer Amerikan eylemlerinin kendilerini hedef aldığını anlıyorlar. Zira Fransa'nın resmi kanalı "France 24" bunu ifşa etmeye çalıştı ve şunları söyledi: "Zirve, kara kıtada (Amerikan) nüfuzunu yeniden sağlamayı ve ABD'nin zaman zaman tereddütlü bir şekilde Afrikalı ortakları kazanma çabasını hedefliyor." BBC de alt yazıda, "Amerika'nın Rusya ve Çin de dahil olmak üzere diğer ülkeleri yakalamaya çalıştığını... Ancak mesajda, Amerika'nın önemli bir jeopolitik rol haline gelen Afrika ile stratejik bir ilişki istediğini" söyledi.

Afrika'daki uluslararası çatışma, muazzam maden, petrol ve gaz zenginliklerini yağmalamaya, halklarını aç ve hasta olarak ve kurtuluş ve kalkınma yolunu öğrenmesinler diye kaos ve kargaşa içinde bırakmaya, Afrika Boynuzu ve Akdeniz'in Avrupa'ya bakan kıyıları ile Etiyopya'yı Mısır ve Sudan'a karşı kullandığı gibi ümmetin kalkınması ve Hilafetin kurulmasını engellemeye dönük savaşında kendilerine hizmet edecek belirli ülkeler gibi stratejik bölgeleri kontrol etmeye yönelik bir sömürge savaşıdır. Nitekim Amerika, kurtuluşu ve İslam'ın tatbik edilmesini engellemek için Etiyopya ve Uganda'yı Somali'deki İslami Mahkemeler Birliği'ne karşı kullanmıştır. Nil Vadisi ve Kuzey Afrika ülkeleri gibi Hilafet'in kurulması için irtikaz noktası olma potansiyeline sahip İslami ülkeler de dahil olmak üzere Afrika'nın yarısından fazlasının Müslüman olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla Batı, Orta ve Doğu Afrika'daki diğer İslam beldelerinin Hilafete dahil edilmesi kolay olacaktır. İşte Amerika bunun hesabını yapmaya başlamıştır. Dolayısıyla zirvesinin hedefleri ve Afrika'daki politikasının arasında bu da olacaktır.

Kaynak: [El-Raye Gazetesi-422. Sayı-21/12/2022](#)